

כנס אלי הורביץ לכלכלה וחברה 2022

קרן דליה ואלי
הורביץ בע"מ

המכון הישראלי
לדמוקרטיה

21-22 ביוני

חומר רקע למושב

אסטרטגיה כלכלית לצמיחה מכלילה

סקר עמדות הציבור בנושאים כלכליים-חברתיים ממצאים ראשוניים

קרנית פלוג, דפנה אבירס-ניצן, ירדן קידר, רועי קנת פורטל

יושבי ראש הכנס: פרופ' יוג'ין קנדל | פרופ' קרנית פלוג
מנהלת הכנס: דפנה אבירס-ניצן

כנס אלי הורביץ
לכלכלה וחברה

2022

קֶרֶן דָּלִיָּה וְאֵלִי
הוֹרְבִיץ בֶּע"מ

המכון הישראלי
לדמוקרטיה

דברי פתיחה

שלום לכם,

אני מברך אתכם על השתתפותכם בכנס אלי הורביץ לכלכלה וחברה.

כמדי שנה אנו מתכנסים כדי לעבוד במשותף עם הממשלה ועם מקבלי ההחלטות על מנת לסייע בטיוב ההחלטות המתקבלות ועל מנת לשמש כר מחקרי פורה למחשבות ולהתלבטויות של מובילי המדיניות הכלכלית של ישראל.

למרות חוסר הוודאות הפוליטית, בימים אלה מגבשים במשרד האוצר תקציב מדינה. לאחר שנים אחדות ללא תקציב, השנה האחרונה הוכיחה עד כמה ממשלה מתפקדת ותקציב מדינה קריטיים על מנת להוציא לפועל תהליכים ארוכי טווח ורפורמות הכרחיות למשק הישראלי.

את הכנס הנוכחי נפתח בדיון במסגרות התקציב ובאיזון הנדרש בין חוב להשקעות כמקור למימון ההוצאה הציבורית, מתוך התייחסות לסדרי העדיפויות בתקציב ולסיכונים ולהזדמנויות ברמת המקרו - לנוכח המציאות הכלכלית והביטחונית המשתנה בארץ ובעולם. בהמשך היום הראשון לכנס נתעמק ביכולת לצמצם פערי פריון באמצעות קידום חדשנות בענפים המסורתיים, ובתפקיד הממשלה בעידוד סוגי חדשנות חדשים החסרים במשק הישראלי - חדשנות תהליכית, עיצובית ועסקית. כמו כן, נדון בתוכניות הממשלתיות ליצירת אקוסיסטם תומך חדשנות אקלימית בישראל ובדרכים להסרת חסמים סטטוטוריים ומבניים העומדים בפני יזמים מהתחום.

ביומו השני של הכנס נדון באתגרי שוק העבודה המשתנה בישראל, בדגש על היכולת למוביליות בתעסוקה ועל ההשפעה של מיומנויות העובדים על השתלבות בתעסוקה, פיריון ואי-שוויון - בפרט בקרב אוכלוסיות שונות כמו האוכלוסייה החרדית והערבית. בהמשך נתעמק ביעדי מערכת החינוך ובכלים הנדרשים להגברת האפקטיביות שלה, בהם ביזור וגמישות לשטח, טיוב ההערכה והמדידה ויצירת כלים תומכים לצוות המנהל של בית הספר. בסיום הכנס נעלה לשולחן הדיונים סוגיה בעלת חשיבות רבה להמשך ההובלה הישראלית בתחומי ההייטק - עתיד המדע התשתיתי הנעשה בישראל, מתוך התייחסות לתקציבים ולהידרדרות של ישראל במדדים הבינלאומיים המובילים.

זהו הכנס העשירי שנושא את שמו של אלי הורביץ ז"ל, מייסד חברת טבע ומראשי התעשייה בישראל. אלי היה יושב ראש הוועד המנהל של המכון ועמד שנים ארוכות בראש פורום קיסריה (שמו הקודם של הכנס). עבורנו זהו חיבור טבעי, ואנו מודים לדליה ולכל בני המשפחה על שהם מאפשרים את המשך קיומו של מפעל חשוב זה.

תודות לקרן דוידסון על השותפות לאורך הדרך, ולקרן טראמפ על העבודה המשותפת בנושא הכנת מערכת החינוך וההשכלה הגבוהה לשוק העבודה.

תודתנו לצוות החוקרים ועוזרי המחקר, ליושבי הראש של הצוותים, לשותפינו בצוותי העבודה ובכתיבת מחקרי הרקע לכנס וליתר חברי צוות המכון הישראלי לדמוקרטיה על שאפשרו את קיומו של כנס מקצועי זה.

בברכה,

יוחנן פלסנר

נשיא המכון הישראלי לדמוקרטיה

אלי הורביץ ז"ל, מפעל חיים

אלי נולד בירושלים וגדל בתל אביב. בוגר בית הספר היסודי "הכרמל" ותיכון עירוני א'. עם פרוץ מלחמת העצמאות בשנת 1948 התגייס לנח"ל עם חבריו מגרעין הצופים. לאחר הכשרה חקלאית קצרה ייסדה הקבוצה את קיבוץ תל קציר שבעמק הירדן, בסמוך לגבול עם סוריה. בתל קציר נישאו אלי ודליה, חברתו מגרעין הצופים החדש. באוקטובר 1953 עזבו בני הזוג את הקיבוץ ועברו להתגורר בתל אביב.

באותה שנה החל אלי הורביץ את דרכו בתעשייה כשוטף כלים בחברת התרופות "אסיא" ולאחר סיום לימודיו שולב בהדרגה בהנהלת החברה. מתוך ראייה ארוכת טווח של חשיבות המובילות בשוק הישראלי ושל בניית בסיס לפרישה בינלאומית עתידית הוא יזם את רכישתן של שתי חברות תרופות ישראליות – "צורי" ו"טבע" – ואת מיזוגן לחברה אחת, שנקראה "טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ". בשנת 1976 הוא מונה למנהלה.

בתקופת כהונתו הארוכה כמנכ"ל וכיו"ר מועצת המנהלים של "טבע" הפגין אלי מנהיגות אסטרטגית יוצאת דופן בחדשנותה, שבאה לידי ביטוי ברכישות ובמיזוגים של מפעלי תרופות ברחבי העולם ובאימוץ תרבות של מצוינות בכל מקום שהחברה פעלה בו. כך הפכה "טבע" למפעל התרופות הגדול בישראל, ובהמשך גם לחברת התרופות הגנריות הגדולה בעולם.

תחושת המעורבות החברתית וערכי ההומניזם והציונות שבהם האמין אלי עמדו ברקע התגייסותו לטובת גופים ציבוריים רבים ומגוונים. אלי השתתף כחייל קרבי בכל מלחמות ישראל, ומדרגת טוראי במלחמת העצמאות הגיע, במסגרת שירותו במילואים, לדרגת סגן אלוף וסגן מפקד אגד ארטילרי במלחמת לבנון הראשונה, שלאחריה השתחרר מצה"ל.

ההכרה ביכולותיו הנדירות של אלי כמנהיג וכאסטרטג תרמה לבחירתו לתפקידים ציבוריים רבים לצד עבודתו ב"טבע". כנשיא התאחדות התעשיינים שימש בתפקיד מפתח בכינונה של התוכנית ההיסטורית לייצוב המשק (1985/6). הוא שימש, בין השאר, יו"ר חבר הנאמנים במכון וייצמן, חבר במועצה הבינלאומית של מרכז בלפר למדע ויחסים בינלאומיים בבית הספר לממשל ע"ש קנדי באוניברסיטת הרווארד (2002-2005) ויו"ר הוועדה "ישראל 2028", שמסקנותיה פורסמו והוגשו לראש הממשלה תחת הכותרת "ישראל 2028: חזון ואסטרטגיה כלכלית-חברתית בעולם גלובלי".

פעילותו הציבורית והתעשייתית הענפה זיכתה את אלי בשורה ארוכה של פרסים מטעם גופים אקדמיים וציבוריים. הוא נשא בשישה תוארי דוקטור כבוד, ובאפריל 2002 הוענק לו פרס ישראל על מפעל חיים – תרומה מיוחדת לחברה ולמדינה.

קשר מיוחד היה לאלי עם המכון הישראלי לדמוקרטיה. אלי ראה במכון מפעל חשוב שמחזק את הדמוקרטיה הישראלית. הוא ייחס חשיבות רבה למאמצי המכון לסייע לדרג מקבלי החלטות להגיע להחלטות בצורה מושכלת יותר ולהוציא לפועל מדיניות איכותית המבוססת על מחקר, חשיבה ותכנון – לטובת כלל החברה בישראל.

במשך שש שנים עמד אלי בראש הוועד המנהל הישראלי של המכון, ועד לשנת חייו האחרונה היה חבר קבוע בפורום קיסריה להתוויית מדיניות כלכלית לאומית.

אלי הורביץ, יליד שנת 1932, נפטר ב־21 בנובמבר 2011, בגיל 79.

המכון הישראלי
לדמוקרטיה

סקר עמדות הציבור בנושאים כלכליים-חברתיים ממצאים ראשוניים

קרנית פלוג | דפנה אבירם-ניצן
ירדן קידר | רועי קנת-פורטל

יוני 2022

רקע

הסקר נערך לקראת כנס אלי הורביץ 2022 שיתקיים ב־22.6.22-21, במטרה לספק למקבלי ההחלטות במשק תמונת מצב על עמדות הציבור כלפי המדיניות הכלכלית-חברתית של הממשלה, בתום השנה הראשונה לכינונה. הסקר דגם כ־660 איש במהלך התאריכים 24-31.5.22, מדגם מייצג של האוכלוסייה בישראל.

את הסקר יזם, גיבש וניתח צוות המרכז לממשל וכלכלה, במכון הישראלי לדמוקרטיה, בסיוע ופיקוח מתודולוגי של צוות מרכז ויטרבי למחקרי דעת קהל ומדיניות, כאשר הדגימה בשטח בוצעה על ידי מכון סמית.

בחלק מהשאלות השוינו את הממצאים לתוצאות סקר דומה מקיץ 2019 (לפני משבר הקורונה), אשר נערך לקראת סבב הבחירות השני בשנה ההיא, ובו נותחו עמדות הציבור כלפי מדיניות ממשלת נתניהו היוצאת. כלומר, ההשוואות אותן ערכנו הן בין עמדות הציבור בנוגע למדיניות ממשלת נתניהו – ביולי 2019 (טרם פרוץ משבר הקורונה והשלכותיו הכלכליות והחברתיות) – לבין עמדות הציבור ביחס למדיניות ממשלת בנט־לפיד, במאי 2022 ולאחר שנתיים וחצי של משבר בריאותי־כלכלי חסר תקדים בעוצמתו.

המדגם

הסקר הוא מדגם מייצג של אוכלוסיית ישראל, וכולל תשובות של 659 משיבים בני 18 ומעלה, מהם 503 יהודים ו־156 ערבים. התפלגות המשיבים הינה מדגם מייצג של אוכלוסיית ישראל על פי מגזר, מין, גיל, רמת דתיות בקרב יהודים, ומחוז מגורים; כאשר הבדלים קלים בין המדגם לאוכלוסייה הכללית תוקנו באמצעות מתן משקלות.

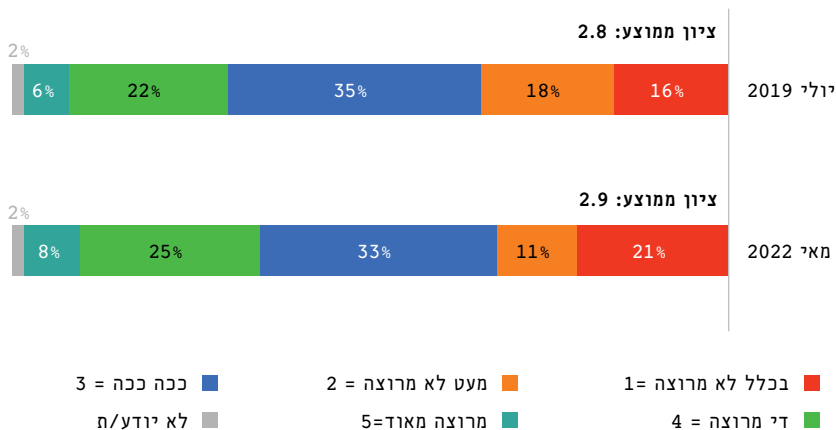
ממצאי הסקר

איך הציבור מעריך את מצבו הכלכלי האישי?

על אף המשבר הבריאותי והכלכלי שפקד את ישראל החל ממרץ 2020, עלה שיעור המדווחים על שביעות רצון ממצבם הכלכלי האישי (די מרוצה עד מרוצה מאוד) מ-28% בקיץ 2019 לכ-33% במאי 2022. שיעור המדווחים על כך שאינם מרוצים ממצבם (מעט עד בכלל לא מרוצה) נותר כשליש, עם ירידה קלה ולא מובהקת מכ-35% ל-33%.

שביעות הרצון של הציבור ממצבו הכלכלי האישי נותרה דומה לזו שדווחה בקיץ 2019, טרם משבר הקורונה

שביעות רצון ממצב כלכלי אישי

עם זאת, שיעור המדווחים על חוסר שביעות רצון קיצוני (בכלל לא מרוצה) עלה מ-16% ב-2019 ל-21% ב-2022.

כך, למרות שבממוצע המצב נותר כמעט ללא שינוי, נראה כי הפערים בין הקצוות התחדדו. ממצא זה מתיישב עם מה שידוע לנו ועליו דיווחנו בסקרי הקורונה השונים שערכנו – שמשבר הקורונה העמיק את הפערים בשוק העבודה ובחברה בכלל.

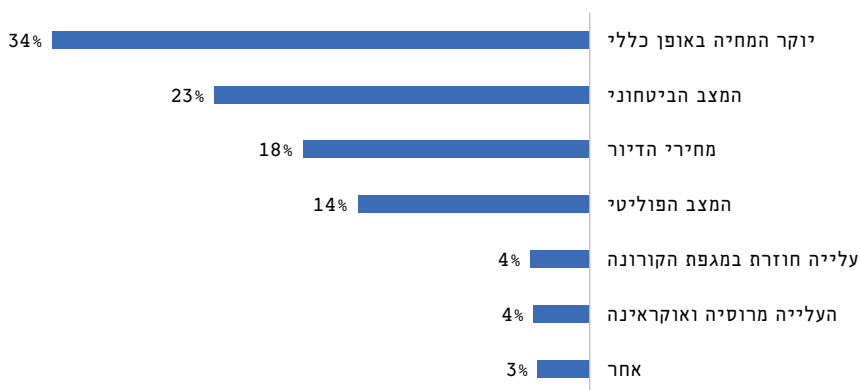
מהן הסוגיות החברתיות המטרידות אותך ביותר בטווח הקצר (בשנה הקרובה)?

כשליש מהמשיבים לסקר (34%) ציינו את יוקר המחיה כסוגיה שמדאיגה אותם ביותר בטווח הקצר. רק לאחריו ציינו את המצב הביטחוני (23%), ואת מחירי הדיור (18%). כצפוי, שיעור גבוה יחסית (37%) בקרב בעלי הכנסות נמוכות¹ מודאגים מיוקר המחיה בהשוואה לבעלי הכנסות גבוהות² (31%).

שיעור גבוה יחסית מקרב בעלי הכנסות גבוהות מגדירים את המצב הפוליטי כסוגיה מדאיגה (21%), בהשוואה לקבוצות ההכנסה האחרות (14% בממוצע).

שליש מהציבור רואה את יוקר המחיה כסוגיה המדאיגה ביותר בטווח הקצר; כרבע - את המצב הביטחוני; ועוד כחמישית - את מחירי הדיור בפרט

הסוגיות המדאיגות ביותר את הציבור בטווח הקצר (השנה הקרובה), מאי 2022

1 פחות מחמשת אלפים שקל בהכנסת משק בית חודשית.

2 מעל 25 אלף בהכנסת משק בית חודשית.

מבין המשיבים שהצביעו למפלגות היושבות באופוזיציה, שיעור גבוה יותר מודאג מהמצב הביטחוני (30%) לעומת מצביעים למפלגות בקואליציה (19%).³

בפילוח לפי גיל עולה כי אנשים בגילאי העבודה העיקריים (25-54) מודאגים מיוקר המחיה יותר מהמשיבים הצעירים או המבוגרים יותר (36% בקרב בני 25-54 לעומת 30% אצל היתר), כנראה בגלל הצורך לפרנס משפחה וילדים.

בנוסף, הדאגה מהמצב הפוליטי עולה עם הגיל – מ-12% בקרב צעירים בגילאי 18-24, עד ל-22% עבור משיבים בגיל 65 ומעלה.

כמו כן עולה כי הציבור הישראלי נכון לסוף מאי 2022 איננו מודאג מחזרת מגפת הקורונה בהשוואה לסוגיות אחרות (4% בלבד ציינו זאת).

הסוגיות החברתיות המרכזיות שמדאיגות אותך ביותר לטווח הארוך (העשור הקרוב)

בטווח הארוך, הציבור מודאג ביותר מהמתחים בחברה הישראלית (18% ציינו זאת), ממחירי הדיור (18%) מהפערים הכלכליים (17%), ומעטיד מערכת החינוך (15%).

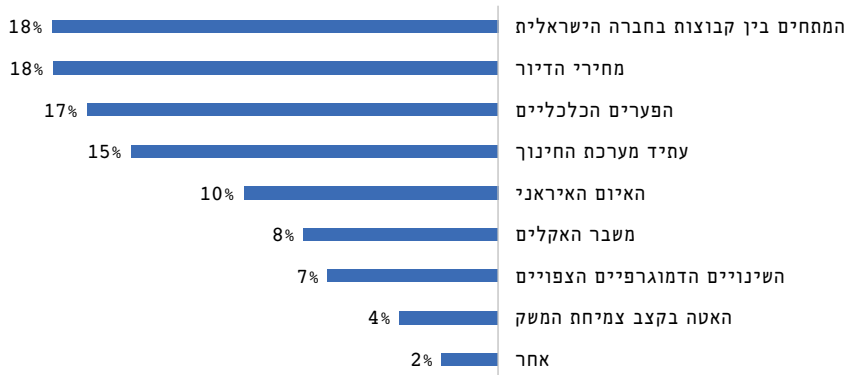
שיעור המודאגים ממחירי הדיור גבוה מעט יותר בקרב מצביעי האופוזיציה: 22%, לעומת 17% ממצביעי קואליציה. בדומה, שיעור המודאגים מהאיום האיראני גבוה מעט יותר בקרב מצביעי האופוזיציה: 13% לעומת 9% ממצביעי הקואליציה.

מצביעי הקואליציה, לעומת זאת, מודאגים יותר מהמתחים בחברה הישראלית: 21% לעומת 15% בקרב מצביעי האופוזיציה.

3 המשיבים נשאלו לאיזו מפלגה הצביעו בבחירות האחרונות, וחולקו כך: מצביעי קואליציה: יש עתיד, כחול לבן, ימינה, העבודה, ישראל ביתנו, תקווה חדשה, מרצ, רע"ם מצביעי אופוזיציה: הליכוד, ש"ס, יהדות התורה, הציונות הדתית, הרשימה המשותפת

הסוגיות המדאיגות ביותר את הציבור בטווח הארוך הן המתחים בין קבוצות, מחירי הדיור, הפערים הכלכליים ועמיד מערכת החינוך. רק לאחר מכן מגיעים האיום האיראני ומשבר האקלים.

הסוגיות המדאיגות ביותר את הציבור בטווח הארוך (העשור הקרוב), מאי 2022

נושא הפערים הכלכליים מדאיג שיעור גבוה יותר מבעלי ההכנסות הנמוכות: 22%, לעומת 10% מבעלי ההכנסות הגבוהות. בנוסף, עולה כי נושא האקלים מדאיג יותר את בעלי ההכנסות הגבוהות (16%, לעומת 8% בממוצע ביתר הקבוצות).

בחלוקה לגילאים, עולה כי בקבוצות הגיל הצעירות יותר (גילאי 18-34) מודאגים מעט יותר לטווח הארוך ממחירי הדיור, בהשוואה לקבוצות גיל אחרות (22% לעומת 18% בממוצע). כמו כן, המשיבים הצעירים (18-24) דואגים יותר ממשבר האקלים לטווח הארוך בהשוואה ליתר (12% לעומת 8% בממוצע).

הציבור נותן ציון לפעילות הממשלה

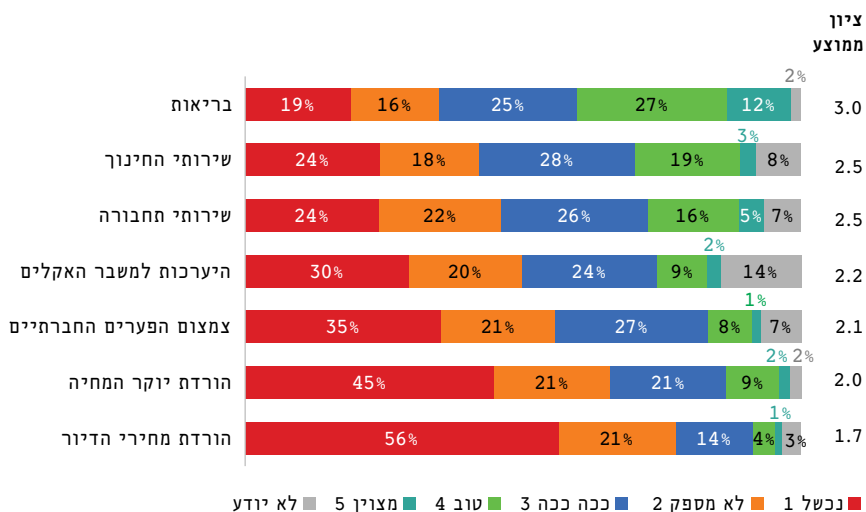
הציבור נותן ציון גבוה יחסית לשירותי הבריאות של הממשלה הנוכחית: בסקלה של 1-5 (1=נכשל, עד 5=מצוין), הציון הממוצע הניתן לבריאות הוא 3.0. יתר השירותים החברתיים מקבלים ציונים ממוצעים נמוכים יותר, כאשר הנמוך ביותר ניתן למדיניות בתחום הורדת מחירי הדיור – ציון ממוצע של 1.7 בלבד.

בבחינת ההתפלגות, ישנו "מאזן נטו חיובי" בציון שניתן לשירותי הבריאות: שיעור גבוה יחסית של 38% נותנים לשירותי הבריאות שהממשלה מספקת ציון גבוה (טוב עד מצוין), מתוכם 12% נותנים ציון מצוין. לעומת זאת 35% נותנים לבריאות ציון נמוך (נכשל עד לא מספק), מתוכם 19% שנותנים ציון נכשל.

ממצא זה הינו משמעותי, ומראה על שביעות רצון יחסית משירותי הבריאות בעת הנוכחית – ובפרט על רקע מגיפת הקורונה, והדיון הציבורי הרחב בשנתיים האחרונות בתקציבי הבריאות ובשירותים הבריאותיים שמקבלים האזרחים.

שיעור גבוה יחסית נותנים ציון גבוה לממשלה הנוכחית בתחום הבריאות; מנגד, רוב (56%) מהציבור נותן "נכשל" להורדת מחירי הדיור

איזה ציון היית נותן לממשלה בתחומים הבאים? (מאי 2022)

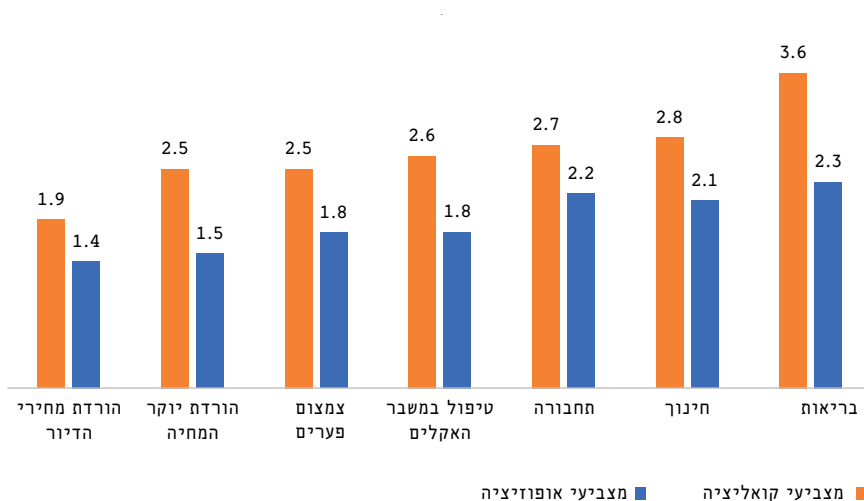

באופן עקבי, בכל אחד ואחד מהתחומים, הציון הממוצע שנתנו מצביע הקואליציה גבוה באופן מובהק מהציון הממוצע שנתנו מצביעי האופוזיציה. כך, אף על פי שמצביעי הקואליציה נתנו לממשלה ציון ממוצע גבוה של 3.6 בתחום הבריאות, מצביעי האופוזיציה

נתנו לה ציון ממוצע של 2.3 בלבד בתחום זה. אפילו בתחום הורדת מחירי הדיור, שבו גם מצביעי הקואליציה נתנו ציון נמוך של 1.9 בממוצע, ישנו פער אל מול מצביעי האופוזיציה שנתנו ציון של 1.4 בממוצע בלבד (זהו ציון נמוך במיוחד, ועולה ממנו ששיעורים גבוהים במיוחד בקרב מצביעי האופוזיציה נתנו לממשלה ציון נכשל בתחום זה).

המצביעים לאופוזיציה נותנים ציון נמוך לממשלה הנוכחית יחסית למצביעי הקואליציה, בכל אחד ואחד מהתחומים

ממוצע הציון (בסקלה 1-5) שנחנה כל קבוצה לממשלה בכל תחום (מאי 2022)

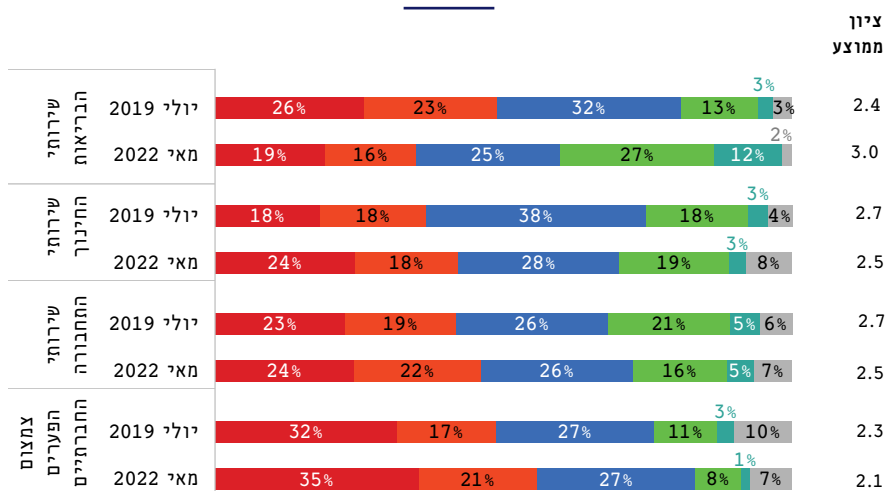
הציון הממוצע שהממשלה מקבלת בתחומים החברתיים⁴ במאי 2022 נותר זהה לציון שקיבלה הממשלה ב־2019 – ועומד על 2.53 בממוצע. הדבר נובע מכך שבשלושה תחומים (חינוך, תחבורה, צמצום פערים) הממשלה הנוכחית מקבלת ציון דומה אך נמוך במעט מזו הקודמת, בעוד שבתחום הבריאות היא מקבלת ציון גבוה בהרבה מהממשלה הקודמת.

4 בריאות, חינוך, תחבורה, צמצום פערים. תחומים אלו נשאלו הן ב־2019 והן ב־2022 ועל כן ישנה אפשרות לערוך לגביהם השוואה.

הציון הגבוה שמקבלת הממשלה הנוכחית מהציבור בתחום שירותי הבריאות – 3.0 – בממוצע – הנו גבוה באופן מובהק מהציון שקיבלה הממשלה הקודמת בקיץ 2019 – שעמד על 2.4. ממצא זה משמעותי כאמור על רקע מגיפת הקורונה והדיון הציבורי הרב בשירותי הבריאות, ומראה על עלייה בשביעות הרצון על אף המגיפה.

יתר השירותים הממשלתיים מקבלים ציונים דומים אך מעט נמוכים יחסית לציונים שקיבלה הממשלה בקיץ 2019 – כך הן בתחום החינוך והן בתחבורה קיבלה הממשלה הנוכחית ציון ממוצע של 2.7 לעומת 2.5 ב־2019; ובתחום צמצום הפערים החברתיים קיבלה הממשלה הנוכחית ציון ממוצע של 2.3 לעומת 2.1 ב־2019.

שירותי הבריאות קיבלו ציון משופר ב־2022; יתר הציונים דומים למצב ב־2019, אך מעט נמוכים יותר

■ נכשל 1 ■ לא מספק 2 ■ ככה ככה 3 ■ טוב 4 ■ מצוין 5 ■ לא יודע

נכונות הציבור להעלות מיסים

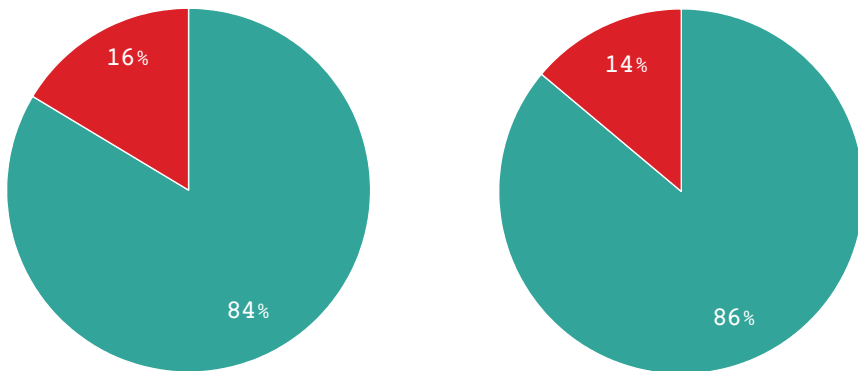
הציבור מעוניין באופן עקבי וברור בשיפור השירותים החברתיים: 84% מעוניינים בשיפור השירותים וכן למאי 2022, ירידה קלה ולא מובהקת מ-86% ביולי 2019.

אמנם הרצון בשיפור השירותים נותר דומה, אך הייתה עלייה משמעותית בנכונות לשלם מסים עבור השירותים הללו: במאי 2022 כמחצית (48%) מהציבור שהשיבו כי מעוניינים בשיפור השירותים הציבוריים, מוכנים להעלות מסים (באופן כללי), זאת לעומת 36% בסקר 2019, טרום משבר הקורונה.

בשאלה הספציפית הנוגעת להעלאת מס בריאות לטובת שיפור שירותי הבריאות, נרשמה ירידה קלה, ולא מובהקת, בנכונות להעלאת המס – מ-45% ב-2019 ל-42% ב-2022.

רוב מוחלט מהציבור מעוניין להגדיל את השירותים החברתיים (חינוך, בריאות, רווחה ותחבורה) – בדומה למצב טרום הקורונה

מעוניינים להגדיל שירותים חברתיים

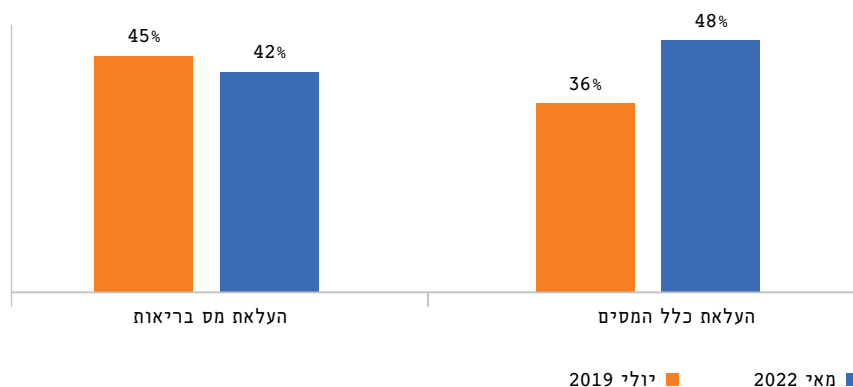
מאי 2022

יולי 2019

כן ■ לא ■

עלייה משמעותית בנכונות של הציבור לשלם מסים (באופן כללי) כדי לממן שירותים, וירידה קלה בנכונות לשלם מס בריאות

מתוך מי שמעוניין בשיפור שירותים, האם תתמכו בהעלאת מסים למען שיפור כזה?
 העלאת כלל המסים – למען שיפור כלל השירותים; העלאת מס בריאות – למען שיפור שירותי הבריאות

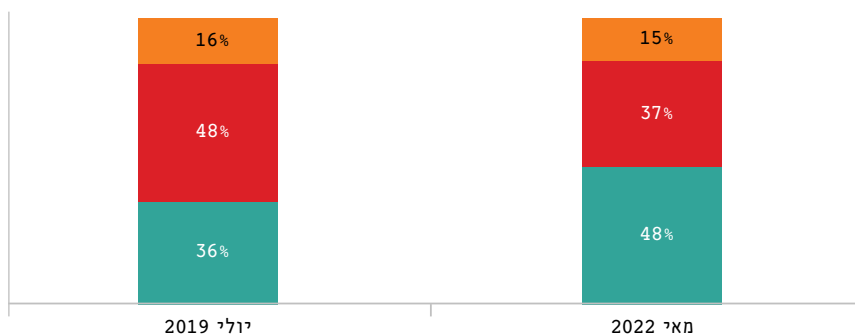

העלייה הגדולה בנכונות לשלם מסים כלליים מראה כי למרות משבר הקורונה הבריאותי והכלכלי, ישנו אמון גדול יותר: הציבור מאמין יותר ביכולת של הממשלה הנוכחית, לעומת ממשלת המעבר ב־2019, לתרגם מסים גבוהים יותר לשירותים טובים יותר. ניתן לראות זאת בגרף הבא – כשנשאלו על הסיבות מדוע לא מוכנים להעלות מסים, כמעט חצי (48%) השיבו ב־2019 שהם לא מאמינים שהעלאת מסים תופנה ליותר שירותים, לעומת 37% במאי 2022.

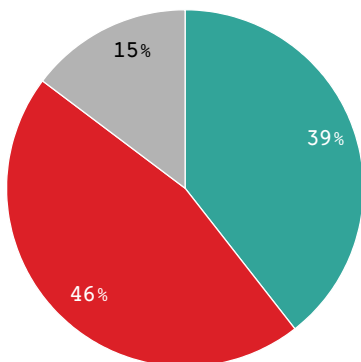
עלייה באמון: ב-2022 שיעור נמוך יותר אינם מאמינים שהעלאת מסים תופנה ליותר שירותים

מתוך מי שמעוניין בשיפור שירותים, האם תתמכו בהעלאת מסים למען שיפור כזה? ואם לא – מדוע לא?

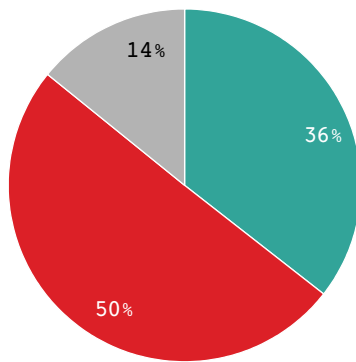

אמנם ניתן להניח שיש קונסנזוס רחב בציבור הן על הצורך בהפחתת זיהום לאור משבר האקלים, והן על הצורך בחינוך חינוך מגיל 0 – אך לאו דווקא מוכנים לממן זאת: כ-36% מהציבור מוכנים להעלאת מס על מוצרים מזהמים שתגרור העלאת מחירים (לעומת 50% שמתנגדים ו-14% שאינם יודעים); ו-39% מוכנים לשלם עוד מס לממן חינוך חינוך מגיל 0 עד 3 (לעומת 46% שמתנגדים ו-15% שאינם יודעים).

רק כ-30%-40% מהציבור מוכנים לשלם יותר מסים כדי לממן חינוך חינם מגיל 0, או כדי להעלות מחיר של מוצרים מזהמים

מוכנים לשלם מס עבור חינוך חינם מגיל 0-3

מוכנים להעלות מס על מוצרים מזהמים

כן ■ לא ■ לא יודע

פרופ' קרנית פלוג היא סגנית נשיא למחקר במכון הישראלי לדמוקרטיה ועמיתה בכירה ע"ש ויליאם דוידסון למדיניות כלכלית; מרצה במחלקה לכלכלה באוניברסיטה העברית בירושלים. לשעבר נגידת בנק ישראל; קודם לכן שימשה מנהלת חטיבת המחקר של הבנק וכלכלנית בקרן המטבע הבינלאומית. תחומי המומחיות שלה הם כלכלת ישראל, מקרו-כלכלה, מדיניות מוניטרית ושוק העבודה.

דפנה אבירם-ניצן היא מנהלת המרכז לממשל וכלכלה במכון הישראלי לדמוקרטיה מאז 2016. במסגרת זו היא מובילה שלוש תוכניות: רפורמות בשוק העבודה, רפורמות בשירות הציבורי ורפורמות פוליטיות. נוסף על כך, היא מנהלת את כנס אלי הורביץ לכלכלה וחברה ומובילה מטעם המכון ויחד עם הממשלה את פרויקט ההיערכות למשבר האקלים. לפני כן כיהנה במשך למעלה משני עשורים במגוון תפקידי מחקר וייעוץ כלכלי-אסטרטגי בהתאחדות התעשיינים, לרבות ניהול אגף המחקר הכלכלי של ההתאחדות וייעוץ כלכלי שוטף לארגוני הגג של המגזר העסקי ונשיאיו. התפקיד כלל גיבוש של מגוון ניירות עמדה כלכליים בשם התעשיינים והמגזר העסקי וייצוגם מול מקבלי ההחלטות. מכהנת כדירקטורית חיצונית בחברות בשוק ההון.

ירדן קידר הוא רכז מחקרים וחוקר בצוות המחקר של המרכז לממשל וכלכלה במכון הישראלי לדמוקרטיה. בעל תואר שני במדיניות ציבורית מהאוניברסיטה העברית בירושלים. תחומי המחקר העיקריים שלו הם אי-שוויון, שוק העבודה, הכשרות מקצועיות.

רועי קנת פורטל הוא עוזר מחקר במרכז לממשל וכלכלה במכון הישראלי לדמוקרטיה. בוגר תואר ראשון בהצטיינות בתוכנית פכ"מ באוניברסיטה העברית בירושלים.

המכון הישראלי
לדמוקרטיה

www.idi.org.il

